

христиани. Словѣнитѣ най-първенѣ встѣпили въ сношения съ власитѣ, които били и първитѣ християнски проповѣдници на балканското словѣнско население. Това се установява и отъ многото латински думи съ религиозно значение: комкание, църква, кръстъ, царь и др., които се употребяватъ въ стария и новия български езикъ. Но най-важни и най-усърдни проповѣдници на християнството между словѣнитѣ били гърцитѣ. Обаче и еднитѣ, и другитѣ проповѣдвали християнство на българскитѣ словѣни въ духа на източната църква и се явявали като органи на византийската империя, защото чрѣзъ християнството новитѣ варварски народи по-тѣсно се привързвали къмъ империята и по-лесно се ромѣнизирани и елинизирани. Словѣнитѣ подозирали намѣрението на византийцитѣ и затова много недовѣрчиво гледали на грѣцкитѣ християнски проповѣдници и обикновено изповѣдвали християнството, докато били подъ държавната власть на византийцитѣ или били подъ тѣхното силно влияние; но щомъ успѣвали да се освободятъ, тѣ веднага забравяли и християнството. Така заедно съ разширението на византийската държавна власть върху словѣнитѣ се разпространявало и християнството, а сщеврѣмено и тѣхното ромѣнизирание и елинизирание. Планътъ на византийцитѣ напълно щѣше да се изпълни, и голѣма часть отъ днешнитѣ български словѣни щѣше да бѣде елинизирана, ако не бѣше се основала българската държава. Прабългаритѣ като езичници и по политически съображения гонѣли християнитѣ отъ завладѣнитѣ отъ тѣхъ области. Но да се ограничи разпространението на християнството не могло, защото то се ширило и разпространявало въ всичкитѣ съсловия и класи на българското население. Въ царуването на князь Маломира (831—837) то си

²³⁶ Theoph. Bulg. Arch. IV, 197.